

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 492/2025-11

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Duditša a sudcov Libora Duľu a Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ] zastúpenej Advokátska kancelária JUDr. Peter Strapáč, PhD., s.r.o., 17. novembra 3215, Čadca, proti uzneseniu Okresného súdu Žilina č. k. 13C/84/2023-171 z 5. februára 2025 a uzneseniu č. k. 13C/84/2023-199 z 9. apríla 2025 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručенou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 16. apríla 2025 domáha vyslovenia porušenia svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uzneseniami Okresného súdu Žilina (ďalej len „okresný súd“) č. k. 13C/84/2023-171 z 5. februára 2025 (ďalej len „napadnuté uznesenie VSÚ“) a č. k. 13C/84/2023-199 z 9. apríla 2025 (ďalej len „napadnuté uznesenie sudcu“). Navrhuje napadnuté uznesenia zrušiť, vec vrátiť na ďalšie konanie a domáha sa priznania náhrady trov konania spojených s podaním ústavnej sťažnosti.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka sa žalobou na okresnom súde podanou 18. októbra 2023 domáhala proti žalovanému [REDAKOVANÉ] (ďalej len „žalovaný“) uloženia povinnosti zaplatiť jej 32 847,48 eur s príslušenstvom. Konanie bolo následne (bez vykonania akéhokoľvek pojednávania a tiež pred zaplatením súdneho poplatku za podanú žalobu zo strany sťažovateľky) zastavené uznesením okresného súdu č. k. 13C/84/2023-164 z 18. novembra 2024 (ďalej len „uznesenie okresného súdu“) z dôvodu späťvzatia žaloby sťažovateľkou. Uznesením okresného súdu bol zároveň žalovanému proti sťažovateľke priznaný nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

3. Následne o výške náhrady trov rozhodoval okresný súd napadnutým uznesením VSÚ, ktorým sťažovateľke uložil povinnosť nahradiť žalovanému trovy konania 1 200,17 eur z titulu náhrady trov právneho zastúpenia. Náhradu trov konania priznal za úkony právnej služby – prevzatie a príprava zastúpenia vrátane prvej porady s klientom a nahliadnutie do spisu. Proti napadnutému uzneseniu VSÚ podala sťažovateľka sťažnosť, o ktorej bolo rozhodnuté napadnutým uznesením sudcu, a to jej zamietnutím. Sudca sa v plnej miere stotožnil s rozhodnutím vyššieho súdneho úradníka, nezistil žiadne hmotnoprávne alebo procesnoprávne pochybenia.

II.

Argumentácia sťažovateľky

4. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti namieta, že okresný súd doručoval žalovanému žalobu pred tým, ako zaplatila súdny poplatok, a zároveň okresný súd určil aj termín pojednávania vo veci. Tým podľa nej došlo k narušeniu rovnosti zbraní. Takýto postup okresného súdu považuje za rozporný s ustanoveniami Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). Vo vzťahu k priznanej náhrade trov namieta, že okresný súd nesprávne priznal žalovanému právo na náhradu trov za úkon – nahliadnutie do súdneho spisu (pokiaľ sa neuskutočnilo žiadne pojednávanie), pretože podľa sťažovateľky nejde o samostatný úkon právnej služby. Zároveň podľa nej navyše z dôvodu nezaplatenia súdneho poplatku nemala byť priznaná náhrada za žiaden úkon právnej služby.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

5. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutými uzneseniami VSÚ a sudcu.

III.1. K namietanému porušeniu práva na spravodlivé súdne konanie napadnutým uznesením VSÚ:

6. Právomoc ústavného súdu rozhodovať o ústavných sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, je založená na princípe subsidiarity (čl. 127 ods. 1 ústavy). Zo subsidiarity právomoci ústavného súdu vyplýva, že ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa môže domôcť ochrany svojho základného práva alebo slobody využitím jemu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov pred iným orgánom verejnej moci, odmietne ústavnú sťažnosť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie. Z uvedeného vyplýva, že v konaní o ústavnej sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy prislúcha ústavnému súdu právomoc zaoberať sa namietaným porušením základného práva alebo slobody za predpokladu, že právna úprava takémuto právu neposkytuje účinnú ochranu. Podstatou účinnej ochrany základných práv a slobôd sťažovateľa je okrem iného aj opravný prostriedok, ktorý má fyzická osoba alebo právnická osoba k dispozícii vo vzťahu k základnému právu alebo slobode, porušenie ktorých sa namieta, a ktorý jej umožňuje odstrániť ten stav, v ktorom vidí porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 452/2024).

7. Ako vyplýva z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh, sťažovateľka podala proti napadnutému uzneseniu VSÚ sťažnosť, o ktorej bolo rozhodnuté napadnutým uznesením sudcu (tak,

že ju zamietol). Sťažovateľka teda mala vo vzťahu k napadnutému uzneseniu VSÚ k dispozícii právny prostriedok na ochranu svojich práv, ktorý aj využila.

8. Zároveň aj z § 132 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) vyplýva, že ak o ochrane základných práv a slobôd sťažovateľa vo veci, ktorej sa ústavná sťažnosť týka, je príslušný rozhodovať iný súd, ústavný súd uznesením ústavnú sťažnosť odmietne pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie. Preto ústavný súd ústavnú sťažnosť v tejto časti odmietol pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde.

III.2. K namietanému porušeniu práva na spravodlivé súdne konanie napadnutým uznesením sudcu:

9. Ústavný súd, zohľadňujúc sťažnostné námietky smerujúce proti rozhodnutiu všeobecného súdu o výške náhrady trov konania, považuje v prvom rade za žiaduce poukázať na svoju ustálenú judikatúru, v ktorej opakovane pripomína, že rozhodovanie o trovách konania pred všeobecnými súdmi je zásadne výsadou týchto súdov, pri ktorej sa prejavujú atribúty ich nezávislého súdneho rozhodovania (IV. ÚS 248/2008, III. ÚS 125/2010, I. ÚS 134/2016). Ústavný súd sa k problematike trov konania stavia nanajvýš rezervovane, podrobuje ju obmedzenému ústavnoprávnemu prieskumu, pričom k zrušeniu napádaného výroku o trovách konania pristupuje skutočne iba výnimočne. Tento prístup vychádza z názoru, že rozhodnutie o trovách konania má vo vzťahu k veci samej jednoznačne akcesorickú povahu a samo osebe väčšinou nedosahuje takú intenzitu, ktorá je spôsobilá porušiť základné práva a slobody, akokoľvek sa môže účastníka konania citeľne dotknúť. To však ale neznamená, že rozhodnutiami o trovách konania nemôže dôjsť k porušeniu práv sťažovateľky. Otázka náhrady trov konania môže nadobudnúť ústavnoprávnu dimenziu v prípade takého postupu všeobecného súdu, ktorý je založený na celkom zjavne nesprávnej interpretácii a aplikácii príslušných ustanovení zákona upravujúcich náhradu trov konania, v ktorom sú obsiahnuté črty svojvôle, a taktiež v prípade, ak je odôvodnenie súdneho rozhodnutia vo vzťahu k výroku o náhrade trov konania celkom nedostatočné, t. j. nepreskúmateľné (obdobne napr. IV. ÚS 348/2011, IV. ÚS 341/2012, II. ÚS 837/2015).

10. Ústavný súd uplatní svoju kasačnú právomoc, len ak zistí, že došlo k zásahu do základných práv alebo slobôd v mimoriadne závažnom rozsahu, resp. intenzite.

11. Rozhodovanie o trovách konania v civilných sporoch má dve roviny, a to (i) rovinu rozhodovania o „nároku“ na náhradu trov konania vo veci úspešného alebo pomerne (čiastočne) úspešného účastníka/účastníkov konania a (ii) rovinu rozhodovania o konkrétnej „výške“ priznaného nároku na náhradu účelne vynaložených trov konania pre účely uplatnenia alebo bránenia svojho práva.

12. S prihliadnutím na už uvedené ústavnoprávne východiská ústavný súd pristúpil k prieskumu napadnutého uznesenia sudcu.

13. Ústavný súd konštatuje, že okresný súd sa v prípade sťažovateľky nedopustil takého extrémneho vybočenia z pravidiel upravujúcich rozhodovanie o trovách konania, ktoré

by predstavovalo porušenie jej práva na spravodlivé súdne konanie, a tým by vec posunulo do ústavnoprávnej roviny.

14. Vzhľadom na už uvedené ústavný súd zdôrazňuje, že v označenom konaní bola predmetom napadnutého uznesenia sudcu výlučne otázka výšky trov konania, t. j. išlo o otázku akcesorickú, ktorá priamo nesúvisela s konaním vo veci samej, pričom námietky sťažovateľky sa obmedzujú len na bežnú polemiku s právnym názorom okresného súdu vo sfére podústavnej právnej regulácie.

15. Sťažovateľka okresnému súdu vytýka, že žalovanému priznal náhradu trov konania napriek tomu, že vo veci nebolo uskutočnené ani jedno pojednávanie v dôsledku nezaplatenia súdneho poplatku sťažovateľkou a následného späťvzatia žaloby z jej strany. V tejto súvislosti vyslovila názor, že súd mal aplikovať § 257 CSP a nepriznať náhradu trov konania. K tejto námietke ústavný súd uvádza, že predmetom jeho prieskumu je rozhodnutie o výške trov, nie rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania, ktoré nadobudlo záväznosť a stalo sa nezmeniteľným nadobudnutím jeho právoplatnosti.

16. Sťažovateľka nepovažuje napadnuté rozhodnutie o výške trov za spravodlivé a súladné s dobrými mravmi, a to predovšetkým pre procesný postup okresného súdu spočívajúci v doručení termínu pojednávania žalovanému pred zaplatením súdneho poplatku sťažovateľkou a pred dorúčením žaloby. Ústavný súd poznamenáva, že zaplatenie súdneho poplatku za žalobu je jednou z procesných podmienok konania, ktorej nesplnenie je možné sankcionovať zastavením konania, preto spravidla všeobecný súd pred jeho zaplatením nevykonáva iné procesné úkony. Na druhej strane však nezaplatenie poplatku neobmedzuje všeobecný súd pri úvahe o postupnosti vykonávania ďalších procesných úkonov.

17. Predmetom prieskumu ústavného súdu z pohľadu rešpektovania práva na spravodlivé súdne konanie uznesením o výške trov nie je skúmanie postupu všeobecného súdu vo veci samej ani postupnosti či účelnosti jeho procesných úkonov, ale výlučne ústavnoprávna akceptovateľnosť posúdenia účelnosti úkonov právneho zastúpenia, ktorých náhradu si sporová strana uplatnila.

18. Napadnutým uznesením sudca okresného súdu odobril rozhodnutie vyššieho súdneho úradníka o priznaní trov konania žalovanému v rozsahu dvoch úkonov právnej služby s režijným paušálom. Vo vzťahu k námietke sťažovateľky, že nahliadnutie do súdneho spisu nie je samostatným úkonom právnej služby, okresný súd zdôraznil, že tento je v priamom rozpore s výslovným znením § 13a ods. 1 písm. e) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb účinným od 1. januára 2024 (ďalej len „vyhláška“), z ktorého je možné jednoznačne vyvodiť, že nahliadnutie do spisu je jednou z foriem účasti na konaní pred súdom a je samostatným úkonom právnej služby. Sťažovateľkou uvádzané rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (pod sp. zn. 3Obo/35/2016 z 31. januára 2017) nezohľadňuje túto novelu vyhlášky (účinnú od 1. januára 2024), ktorou bol práve tento úkon právnej služby do nej zaradený. K druhému úkonu právnej služby okresný súd uviedol, že o súdnom konaní sa žalovaný dozvedel z predvolania na pojednávanie na 26. november 2024, na čo reagoval zvolením si právneho zástupcu, ktorý vo veci účelne realizoval nevyhnutné úkony právnej služby.

19. Ústavný súd opakuje, že jeho úlohou pri posudzovaní rozhodnutí všeobecných súdov o výške trov je len identifikovanie skutočne extrémnych vybočení, nie naprávanie jednoduchých

nesprávností. V súvislosti s nesúhlasom sťažovateľky so záverom okresného súdu o účelnosti úkonov právnej služby ústavný súd konštatuje, že okresný súd si uplatnil zákonom daný priestor na uváženie účelnosti a nevyhnutnosti uplatnených trov konania v zmysle § 251 CSP. Ústavný súd pritom stabilne judikuje, že ako súdny orgán ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) nemôže rozhodovať o účelnosti trov konania, resp. prepočítavať trovy v „tretom stupni konania“ (obdobne I. ÚS 475/2020).

20. V nadväznosti na už uvedené východiská svojej ustálenej judikatúry ústavný súd súčasne konštatuje, že námietky sťažovateľky odôvodňujúce porušenie ňou označeného práva podľa dohovoru neudržateľnosťou právneho názoru v odôvodnení napadnutého uznesenia sudcu vo vzťahu k posúdeniu účelnosti a nevyhnutnosti trov právneho zastúpenia nemožno dávať na rovnakú úroveň a pripisovať im rovnakú ústavnú relevanciu ako v prípade, ak by išlo o námietky proti rozhodnutiu všeobecného súdu vo veci samej. Ako už bolo totiž načrtnuté, právomoc ústavného súdu nenahrádza postupy a rozhodnutia všeobecných súdov a nepoužíva sa na skúmanie namietanej vecnej nesprávnosti. Úlohou ústavného súdu nie je prehodnocovať správnosť právnych názorov všeobecného súdu, ku ktorým všeobecný súd dospel pri výklade podústavného práva, a to ani v prípade, ak by s takým rozhodnutím nesúhlasil (II. ÚS 509/2022, I. ÚS 538/2023). Opačný prístup k posudzovaniu námietok sťažovateľky by v konečnom dôsledku smeroval k spochybňovaniu ústavného postavenia ústavného súdu ako súdneho orgánu ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) a vyústil by do jeho vnímania ako riadnej (prípadne mimoriadnej) opravnej inštancie v rámci sústavy všeobecných súdov (obdobne II. ÚS 85/2022).

21. Vzhľadom na uvedené preto ústavný súd ústavnú sťažnosť v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

22. Keďže ústavný súd ústavnú sťažnosť odmietol ako celok, bolo už bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľky uvedenými v jej petite.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 30. septembra 2025

Ladislav Duditš
predseda senátu